

PERSCOMMUNIQUÉ nr. 53/25

Luxemburg, 29 april 2025

Arrest van het Hof in zaak C-452/23 | Fastned Deutschland

Het Hof van Justitie verduidelijkt de voorwaarden waaronder een concessie zonder een nieuwe gunningsprocedure kan worden gewijzigd

De mogelijkheid om een concessieovereenkomst onder bepaalde voorwaarden zonder een nieuwe gunningsprocedure te wijzigen bestaat ook wanneer een concessie aanvankelijk aan een inhouse-entiteit is gegund en de concessiehouder ondertussen is geprivatiseerd

In de context van een geding betreffende de uitbreiding van bestaande concessies voor de exploitatie van verzorgingsplaatsen langs de Duitse autosnelwegen tot de aanleg en exploitatie van oplaadpalen voor elektrische voertuigen, is aan het Hof van Justitie de vraag gesteld of onder bepaalde voorwaarden tot een dergelijke uitbreiding kan worden overgegaan zonder een nieuwe gunningsprocedure. Het Hof is van oordeel dat het feit dat de concessie aanvankelijk aan een inhouse-entiteit is gegund en de concessiehouder ondertussen is geprivatiseerd zich daar niet tegen verzet. Het is niet nodig om de rechtmatigheid van de oorspronkelijke gunning van de concessie te toetsen wanneer de termijn om die gunning aan te vechten al is verstreken. De voorwaarde dat de „behoefte aan wijziging” het gevolg is van onvoorzienbare omstandigheden betekent dat die omstandigheden vereisen dat de oorspronkelijke concessie wordt aangepast om te waarborgen dat de correcte uitvoering ervan kan worden voortgezet.

Ongeveer 90 % van alle verzorgingsplaatsen langs de Duitse federale autosnelwegen wordt door Autobahn Tank & Rast en Ostdeutsche Autobahntankstellen geëxploiteerd op basis van ongeveer 360 concessieovereenkomsten met de Duitse Staat ¹. Laatstgenoemde heeft de bestaande concessies vervolgens zonder gunningsprocedure uitgebreid tot de aanleg en exploitatie van oplaadpalen voor elektrische voertuigen op deze verzorgingsplaatsen. Fastned ², die dergelijke oplaadpalen in Duitsland exploiteert, vecht deze uitbreiding aan voor een Duitse rechter.

Tussen 1996 en 1998 waren 280 van die 360 concessies zonder aanbesteding aan de rechtsvoorganger ³ van de twee betrokken exploitanten gegund voor een maximale looptijd van 40 jaar. Die voorganger was destijds voor 100 % in handen van de Duitse Staat, maar is nadien volledig geprivatiseerd.

Fastned voert aan dat de uitbreiding van de concessies tot oplaadpalen onverbindend is omdat deze had moeten worden voorafgegaan door een gunningsprocedure voor de hele Europese Unie.

De Duitse rechter heeft het Hof van Justitie een vraag gesteld over de regels van de Europese Unie betreffende het plaatsen van concessies die op grond van hun waarde in beginsel moeten openstaan voor mededinging ⁴.

Een van deze regels staat het onder bepaalde voorwaarden ⁵ toe om een bestaande concessie zonder een nieuwe gunningsprocedure te wijzigen wanneer de „behoefte aan wijziging” het gevolg is van onvoorzienbare omstandigheden. Volgens Fastned is deze regel niet van toepassing op concessies die aanvankelijk zonder aanbesteding zijn gegund.

Het Hof antwoordt dat de regel in kwestie ook geldt wanneer de concessie aanvankelijk zonder openbare aanbesteding aan een inhouse-entiteit ⁶ is gegund en het voorwerp ervan wordt gewijzigd op een datum waarop de

concessiehouder niet langer een inhouse-entiteit is. Deze regel vereist niet dat de nationale rechterlijke instanties de rechtmatigheid van de oorspronkelijke gunning van een concessie toetsen in het kader van een beroep tot nietigverklaring van een wijziging ervan wanneer de termijn voor het aanvechten van die oorspronkelijke gunning al is verstreken.

Het Hof verduidelijkt verder nog dat een concessie een wijziging „behoeft” in de zin van diezelfde regel indien onvoorzienbare omstandigheden vereisen dat de oorspronkelijke concessie wordt aangepast om te waarborgen dat de correcte uitvoering ervan kan worden voortgezet.

NOTA BENE: De prejudiciële verwijzing biedt de rechterlijke instanties van de lidstaten de mogelijkheid in het kader van een bij hen aanhangig geding aan het Hof vragen te stellen over de uitlegging van het recht van de Unie of over de geldigheid van een handeling van de Unie. Het Hof beslecht het nationale geding niet. De nationale rechterlijke instantie dient het geding af te doen overeenkomstig de beslissing van het Hof. Deze beslissing bindt op dezelfde wijze de andere nationale rechterlijke instanties die kennis dienen te nemen van een soortgelijk probleem.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Hof van Justitie niet bindt.

De [volledige tekst en, indien van toepassing, de samenvatting](#) van het arrest zijn op de dag van de uitspraak te vinden op de website CURIA.

Contactpersoon voor de pers: Stefaan Van der Jeught ☎ (+352) 4303 2170

Beelden van de uitspraak van het arrest zijn beschikbaar via „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106.

Volg ons!

¹ Via Autobahn des Bundes, een privaatrechtelijke vennootschap die onvervreemdbaar eigendom is van de Bondsrepubliek Duitsland.

² Aanvankelijk vocht Tesla Germany de wijzigingen van de concessies samen met Fastned aan, maar zij heeft zich vervolgens teruggetrokken.

³ Tank & Rast AG.

⁴ [Richtlijn 2014/23/EU](#) van het Europees Parlement en de Raad van 26 februari 2014 betreffende het plaatsen van concessieovereenkomsten.

⁵ Volgens de bepaling in kwestie is de mogelijkheid om een concessie zonder een nieuwe gunningsprocedure te wijzigen afhankelijk van de naleving van drie voorwaarden. De eerste voorwaarde bevat twee elementen die verband houden met, ten eerste, omstandigheden die een zorgvuldige aanbestedende dienst niet kon voorzien en, ten tweede, het feit dat de behoefte aan wijziging van de betrokken concessie voortvloeit uit deze omstandigheden. De tweede voorwaarde vereist dat de betrokken wijziging de algehele aard van de betreffende concessieovereenkomst niet verandert. De derde voorwaarde vereist in beginsel dat de waardeverhoging van deze overeenkomst niet meer bedraagt dan 50 % van de waarde van de oorspronkelijke concessieovereenkomst.

⁶ Volgens de regels die van toepassing waren ten tijde van de oorspronkelijke gunning van 280 van de 360 betrokken concessies, werd als inhouse-entiteit beschouwd een entiteit: i) waarop de aanbestedende dienst toezicht uitoefende zoals op zijn eigen diensten, en ii) die het merendeel van haar werkzaamheden verrichtte ten behoeve van die aanbestedende dienst.